

Ο ΚΑΘΕΡΕΠΤΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΓΙΑΝΝΙΝΑ, ΓΕΝΑΡΗΣ 1983

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄
ΑΡΙΘΜΟΣ 13

«ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ»

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
 ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ
 ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

Συντάσσεται από Ἐπιτροπή

Υπεύθυνος:

Τό Διοικητικό Συμβούλιο τοῦ
 Συλλόγου.

Γραφεῖα περιοδικού:

Δωδώνης 13 - Ἰωάννινα

Τηλεφ. (0651) 28020

Διεύθυνση γιά τήν ἐξυπηρέτηση τοῦ
 περιοδικῶ «Καθρέπτης» - Ἀλληλε-
 γραφία

Γιαννούλα Κ. Νότη

Σπ. Μπαλατατζῆ 25

Τηλ. (0651) - 24.183

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Ἐσωτερικοῦ Δρχ. : **300**

Ἐξωτερικοῦ Δολ. : **20**

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ —

— ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:

α) ΙΩΑΝΝΙΝΑ:

ὁ Ταμίας τοῦ Συλλόγου

Δῆμος Κ. Τζουβάρας

Πάροδος Εὐριπίδων 11

Τηλ. (0651) 28.439

β) ΑΘΗΝΑ:

Κώστας Χρ. Γιωτάκης

Ἑλλ. γ. 28 - Αἰγάλεω

Τηλ. (01) 5985462

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βασίλης Δ. Παπαδημητρίου

Κώστας Δ. Ἀναστασίου

Γιαννούλα Κ. Νότη

Κώστας Ε. Σιώτος

Ἀντώνης Δ. Ἀντωνίου

Χαιρετίζοντας τον καινούργιο χρόνο

Ο χρόνος που πέρασε ήταν βαρυφορτωμένος από μεγάλα γεγονότα, που συνεκλόνισαν όχι μόνο τη μικρή μας πατρίδα αλλά και ολόκληρο τον πλανήτη.

Η ανθρωπότητα ολόκληρη περνάει μια φοβερή κρίση. Κρίση που είναι οικονομική, ηθική, κρίση ηγεσίας . . .

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, εδώ και χρόνια, η ανθρωπότητα ολόκληρη πιασδρόμησε στον ψυχρό πόλεμο με όλα τα επακόλουθα: του άγχους και της ανασφάλειας.

Με τη συσχέτιση που υπάρχει σήμερα στον κόσμο, γεγονότα που συμβαίνουν και στο πιο απόμακρο μέρος της γης έχουν επίδραση όχι μόνο στη μικρή μας πατρίδα αλλά και την ατομική μας ζωή.

Τους κλυδωνισμούς από την παγκόσμια αναταραχή και αισθανόμαστε όλοι μας έντονα.

Παρ' όλα αυτά η αισιοδοξία υπάρχει! Πέρα στον ορίζοντα αρχίζουν να διαλύονται τα μαύρα σύννεφα. Ο καινούργιος χρόνος που ανατέλλει, σίγουρα, θα είναι πιο καλός και ειρηνικός από τον άλλο.

Η ευχή που όλοι μας αυτές τις μέρες λέμε: «Ο καινούργιος χρόνος νάναι καλύτερος», πιστεύουμε ότι θάναι.

Από τη μικρή μας αυτή έπαλξη, η συντακτική επιτροπή του «ΚΑΘΡΕΠΤΗ» χαιρετίζοντας τον καινούργιο χρόνο, στέλνει μήνυμα αγάπης σ' όλους τους χωριανούς μας όπου γής.

Εύχεται σ' όλους ο καινούργιος χρόνος νάναι ειρηνικός και ευτυχισμένος.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 1982

ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Δύο συνδυασμοί διεκδίκησαν την προεδρία στο χωριό μας κατά τις Δημοτικές Εκλογές της 17 - 10 - 82. Ο ένας με επικεφαλής τον Πάνο Παπαδημητρίου που πλειοψήφισε και ο άλλος με επικεφαλής τον Γιάννη Γιωτάκη.

Απ' τον πρώτο συνδυασμό εκλέχτηκαν οι: Λάμπρος Βλάχας, Νίκος Κόκκινος, Βασίλης Τσούρης και Κώστας Πραμαντιώτης κι' απ' τον δεύτερο οι: Γιάννης Γιωτάκης και Κώστας Γιωτάκης. Οι παραπάνω θα αποτελέσουν το νέο κοινοτικό Συμβούλιο.

Στο νέο πρόεδρο του χωριού μας το περιοδικό του εύχεται καλή επιτυχία στο δύσκολο έργο που ανέλαβε και τον διαβεβαιώνει πως οι στήλες του «ΚΑΘΡΕΠΤΗ» σαν μέσο επικοινωνίας των χωριανών, θα είναι στη διάθεσή του, για τη σωστή και πλήρη ενημέρωση των χωριανών, πάνω σε κοινοτικά θέματα.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού στην προσπάθειά της να παρουσιάσει σωστά και ολοκληρωμένα τη συμβολή του χωριού μας στην Εθνική Αντίσταση, 1940 - 1945 παρακαλεί όλους αυτούς που έλαβαν μέρος στην Αντίσταση καθώς και όλους εκείνους που έζησαν από κοντά και συμμετείχαν σε γεγονότα που έχουν σχέση με αυτήν, να μας γράψουν σχετικά.

... Η ΧΕΛΩΝΑ ΤΟΥ ΣΚΛΟΥΠΙΩΤΗ

Εύπνιο μελέτι αυτή η φάρα των μαστόρων. Πολυταξιδεμένοι, γυρίζοντας όλη την Ελλάδα και ερχόμενοι σε αλισβερίσι με κάθε καρυδιάς καρύδι γίνονται και πολύπειροι.

Σαν κάθεσαι κοντά τους τα δειλινά, την ώρα που γυρίζουν απ' τη δουλειά τους, στο καθημερινό τους στέκι και για το απογευματινό τους ουζάκι δεν σου χρειάζεται άλλη ψυχαγωγία.

Σου διηγούνται τέτοιες όμορφες ιστορίες που δεν ξέρεις τι να πρωτοθαυμάσεις, την εξυπνάδα τους, την εφευρηματικότητά τους το πηγαίο χιούμορ, τα ωραία και τολμηρά πειράγματά τους, που σε κάνουν να λιώνεις από το γέλιο, τις διάφορες καλοστημένες φάρσες που σου στήνουνε ή το δούλεμα, που να μην μπορείς να καταλάβεις αν σε δουλεύουν ή μιλάνε σοβαρά. . .

Μια απ' αυτές τις όμορφες ιστορίες είναι κι αυτή που θα διηγηθώ παρακάτω.

Δεν είναι πλάσμα της φαντασίας, είναι αληθινή ιστορία που τη σκάρωσαν Σκλουπιώτες μαστόροι.

Όταν έμπαινε η άνοιξη, η μέρα μεγάλωνε, ο καιρός γλύκαινε, τα διάσελα ξάνοιγαν και το σακί με το αλεύρι λιγότευε, οι παρέες άρχισαν να ετοιμάζονται πάλι για ξενητεμό. Μια τέτοια παρέα ήταν και η παρέα του μάστρο - Κώστα. Εκεί που συνήθως πήγαινε ήταν τα Βλαχοχώρια. Είχε μόνιμη και καλή δουλειά εκεί. Εκτός από τα μερεμέτια που έκανε στα παλιά τα σπίτια, έφτιαχνε και καινούργια. Αυτά τα χωριά ήταν από τα εχούμενα. Εκτός από την κτηνοτροφία που ήταν αναπτυγμένη είχε και πολλούς ξενητεμένους στην Αθήνα και την Αμερική.

Και το όνειρο κάθε ξενητεμένου ήταν να κάνει ένα σπίτι καλύτερο από τα άλλα.

Η αλήθεια είναι ότι οι Σκλουπιώτες μαστόροι ήταν Εσκουστοί και αυτό τόξεραν οι νοικοκυραίοι και τους έπαιρναν αμέσως. Ήξεραν να πελεκάνε τις πέτρες με τέχνη περίσσια ήξεραν να χτίζουν μωσαϊκά, αράδες και σαν τέλειωναν φάνταζαν τα σπίτια αριστουργήματα τέχνης. Φάνταζαν, λέω, μα και σήμερα που σχεδόν είναι ερειπωμένα τα χωριά, αυτά στέκουν μνημεία τέχνης, και η πολιτεία τα κηρύσσει διατηρητέα και οι περαστικοί τα χαζεύουν. Τέτοια έβγαιναν και από τα χέρια του μάστρο - Κώστα και της παρέας του.

Ο μάστρο - Κώστας εκτός από το μεράκι για τη δουλειά ήταν

και αγαπητός. Πάντα έλεγε τον καλό του λόγο κι όλο με το γέλιο και το καλαμπούρι ήταν, γι' αυτό δεν έμενε ποτέ χωρίς δουλειά. Σαν τους πρόσεχα οι νοικοκυραίοι, βάζανε όλη τους τη μαστοριά.

Α! Όλα κι όλα. Ο μαστρο-Κώστας τόθελε το καλό φαγητό και το καλό κρασάκι.

—Τι σ' αρέσει πρωτομάστορα να σου κάνουμε σήμερα;

—Α! δεν βαριέσαι αφεντικό' εγώ δεν είμαι ιδιότροπος, τρώω ότι περπατάει. Εδώ που τα λέμε και τα παιδιά το ίδιο χούϊ έχουν.

Το αφεντικό έμπαινε στο νόημα. Τα μαστόρια θέλανε κρέας. . .

—Αφού μας φέρνονται έτσι καλά ρε παιδιά τα αφεντικά, βάλτε όλη τη μαστοριά να το κάνουμε γερό κι όμορφο. Αλλά να ξέρετε, ο μεγαλύτερος κράχτης για τη φήμη μας είναι η καλή δουλειά. Μια του κλέφτη δυό του κλέφτη τρίτη και κακή του μέρα.

Ο μαστρο-Κώστας μαζί με την τέχνη που μάθαινε στα παιδιά της παρέας, τους καταστάλαζε και τη μακρόχρονη πικρή εμπειρία της ζωής. Και ήταν έντιμος άνθρωπος. Ο λόγος του συμβόλαιο, δεν ήθελε χαρτιά. Και είχε ένα δικό του μέτρο να μετράει τους ανθρώπους. Μα σαν βρισκόταν μπροστά σε κάνα τζαναμπέτη ήξερε να τον πληρώνει.

Ήτανε κοντά στ' άλλα και φοβερά χωρατατζής, και ήξερε να σου ακαρώνει τέτοιες φάρσες που να τις θυμάται ο άλλος για όλη του τη ζωή.

Και ένας τέτοιος τυχερός ήτανε και το καινούργιο αφεντικό του μαστρο-Κώστα, ο μπακάλης ο κυρ-Χρήστος. Ένας γέρο τσιγγούνης που έκλεβε και από το καντήλι της Παναγίας που λένε.

Συμφώνησαν να του κάνει καινούργιο σπίτι, και μέσα στη συμφωνία ήταν και το φαγητό. Του τόπε με τρόπο ο πρωτομάστορας ότι τον πειράζουν τα φασόλια και το ρεβύθια.

Καλά θάταν νάσφαζε κανένα κοτόπουλο και νάβαζε στον ντέζε-ρι κάνα κοψίδι καμιά φορά, και μήπως δεν είχε; Βιός μεγάλο. Μαγαζί, κτήματα, γιδοπρόβατα, με λίγα λόγια νοικοκύρης, και από οικογένεια; Εκτός από τη γυναίκα του και ένα μόνο μικρό παιδί.

—Ας είναι παιδιά, κάντε υπομονή όσο να τελειώσουμε.

Και έπειτα κουνώντας το κεφάλι του, κάτω από τα μουστάκια του σιγοψιθυρίζει, «θα σου τον συγυρίσω εγώ καλά. . .»

Είπε στα παιδιά σαν τελειώσουν να του βρουν μια χελώνα. Έτσι κι έγινε. Κοντά στο τζάκι άφησε επίτηδες μια μεγάλη τρύπα και μέσα έβαλε τη χελώνα, την έκλεισε, πληρώθηκαν κι έφυγαν.

Το μυστικό εκτός από την παρέα τόξεραν και κάνα δυό χωριανοί που συμπαθούσαν τον μαστρο - Κώστα κι αντιπαθούσαν το γερο - τσιγγούνη.

Σαν έφυγαν οι μαστόροι, ο μπακάλης πήγε να καθαρίσει το σπίτι, να βγάλει την ασβέστη και να το καμαρώσει. Μα εκεί που έφερνε γύρα και καμαρώνε το καινούργιο κονάκι, άκουσε το θόρυβο της χτισμένης χελώνας που κινούνταν η δύσμοιρη απελπισμένη ν' απελευθερωθεί.

— Τι νάναι άραγε;

Πήγε να τρελαθεί γιατί ήταν προληπτικός.

— Μπας και στοίχειωσε το σπίτι μπάρμπα Χρήστο; Τούπαν οι μημένοι.

— Μπας και σούκαναν μάγια οι μαστόροι;

Το μυστικό διαδόθηκε από στόμα σε στόμα και σε λίγο όλοι ήταν μαζεμένοι στο σπίτι του μπακάλη ν' ακούσουν αυτόν τον πρωτάκουστο, περίεργο θόρυβο.

— Στοίχιωσε έλεγε ο ένας.

— Να φέρες παπά να διαβάσει έλεγε ο άλλος.

Και όλο το χωριό δεν μιλούσε παρά για το στοίχειωμα του σπιτιού του μπακάλη.

Ο παπάς ήρθε, διάβασε, αλλά στο μεταξύ η χελώνα πέθανε χτισμένη στον τοίχο. Το μυστικό όμως ύστερα από λίγο καιρό αποκάλυφθηκε και το χωριό και τα γύρω χωριά μολογούσαν για χρόνια το ρεζιλίκι πούπαθε ο γερο - τσιγγούνης με τη χελώνα του Σκλουπιώτη.

Κ. Αναστασίου

Η Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού εύχεται σ' όλους τους χωριανούς ευτυχισμένη και δημιουργική την καινούργια χρονιά 1983.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Σήκω πουλάκι μ' το πρωί
πρωί με τις δροσούλες
κ' ανέβα πάνω σε κλαρί
ψηλά σε κυπαρίσσι
και σείσε τα φτερούγια σου
να πέσουν οι δροσούλες
νάρχονται οι νιές να λούζονται
να πλένουν τα μαλλιά τους
και μη λαλές παράκερα
παράκερα από τ' άλλα.
ο Γιουσουφ αράπης πέρασε
πέρα το Καρπενήσι
βάνει και κόθει γόνατα
κρεμάει παλληκάρια
πιάσαν τής χήρας τόν γιό
κι' άλλονε γιό δεν έχει
βγαίνει η χήρα Ξέπλεκη
το μάγουλο συρμένο.
Χάρε μου δεν πληρώνεσαι
Χάρε μ' δεν παίρνεις γρόσια;
κυρά μου δεν πληρώνομαι
ούτε και γρόσια παίρνω.
Παίρνω τους νιούς για τους χορούς

τις νιές για τα τραγούδια
παίρνω και τους μεσόκαιρους
για τις χοντρές κουβέντες.
Παίρνω και τα μικρά παιδιά
να παίξουν να γελάσουν
πως παίζουν το χρυσόμηλο
και αλησμονούν τις μάνες.

Όπως τα άκουσα από τη γιαγιά μου Γιαννούλα Απ. Νότη

Ο Γιάννος κι ο βασιλικός

Ο Γιάννος κι ο βασιλικός και το μακεδονήσι
πάν' τα ματάκια μ' βρύση.

Αυτά μ' αποκοιμήσανε και μου φυγε η αγάπη
κοντούλα και γιομάτη.

Παίρνω τα όρη ψάχνοντας και τα βουνά ρωτώντας
με την καρδιά κρατώντας.

—Ποιός είδε την αγάπη μου την αγαπητικιά μου
το σπλάχνο της καρδιάς μου.

Σαν πήγα και την ηύβρηκα στον αργαλειό να υφαίνει
της κραίνω δε μου κραίνει.

Κρίνε μ' αγάπημ' κρίνε μου και παρηγόρησέ με
στα μάτια κοίταξέ με.

—Παρηγοριά έχει ο θάνατος και λησμονιά ο χάρος
κι ο ζωντανός ξεχωρισμός παρηγοριά δεν έχει.

Κατι πρέπει να αλλάξει

Κυριακή πρωί. Ανοίγεις σιγά το παράθυρο που βλέπει προς την λίμνη. Ο ουρανός καταγάλανος, μόνο κάτι χειμωνιάτικα σύννεφα διακρίνονται στο βάθος του. Τα δέντρα έχουν γυμνωθεί από τα φύλλα τους και ο κήπος μαράθηκε εντελώς. Μ' αυτές τις σκέψεις ντύνεσαι μηχανικά και με λίγα λόγια ετοιμάζεσαι για να πάρεις την συνηθισμένη σου μορφή μετά από επτά ή οκτώ ώρες ύπνου. Κοιτάς τα βιβλία, το άδειο νεροπότηρο πάνω στο γραφείο σου, το κρεβάτι που θέλει στρώσιμο. Ανοίγεις το ράδιο και αρχίζεις να στρώνεις το κρεβάτι, συμμαζεύεις λίγο το γραφείο σου, κάθεται στην καρέκλα και αρχίζεις το διάβασμα. Δεν μπορείς όμως να συγκεντρωθείς, ίσως φταίει το ράδιο ή τα παιδιά που παίζουν έξω και ξεφωνίζουν τρελά. Κλείνεις λοιπόν πρώτα το παράθυρο, μετά το ράδιο και ξαναπροσπαθείς. Ο μέλλον του τυγχάνω είναι τεύξομαι, το άγω συντάσσεται με αιτιατική και το ορώ με κατηγορηματική μετοχή. Το σουρούπωμα σε βρίσκει εκεί στην ίδια καρέκλα, στο ίδιο γραφείο με τα μάτια κουρασμένα και τις αποθήκες του μυαλού σου γεμάτες γνώσεις χημείας, φυσικής ιστορίας. Ευτυχώς σήμερα δεν έχεις φροντιστήριο σκέφτεσαι με ανακούφιση, ευκαιρία για μια βολτίτσα. Ετοιμάζεσαι λοιπόν, πετάς ένα «γεια σας, δεν θ' αργήσω», και χάνεσαι στο σκοτάδι. Τώρα νυχτώνει νωρίς και κάνει ψύχρα λές από μέσα σου σηκώνοντας τον γιακά σου και βάζοντας τα χέρια στις τσέπες. Περνάς έξω από τα γραφεία του κόμματός σου. Πάς μια βόλτα από μέσα, σου λένε πως δεν πρέπει να απουσιάζεις τόσο συχνά, αύριο να πάς για τις αφίσσες και τις εφημερίδες και μεθαύριο στην συνέλευση για την ανάλυση των θέσεων. Στο διάδρομο αστειεύεσαι με δυο φίλους, αγοράζεις το μηνιαίο περιοδικό και παίρνεις προκηρύξεις για να μοιράσεις στο σχολείο σου. Βγαίνοντας, στο μυαλό σου έρχεται ο Σαββόπουλος με τον στίχο του «και το κόμμα σε τραβάει απ' το μανίκι». Όχι, πρέπει να υποστηρίξεις και να πιστεύεις ότι οι νέοι σήμερα είναι συνειδητοποιημένοι, δημιουργικοί και ανεξάρτητοι, δεν ανέχονται καμιά επιρροή και διαπλάθουν την προσωπικότητά τους ελεύθερα και αδέσμευτα με ανεπηρέαστη κρίση που μπορεί να διακρίνει το σωστό από το λανθασμένο.

Διώχνεις τις δυσάρεστες σκέψεις και κατηγορίζεις προς το πάρκο. Το πάρκο που μας φιλοξενεί καθημερινά, γίνεται τόπος για τα ραντεβού μας, τις βόλτες μας. Το γνώριζουμε πιθανή προς πιθανή

μή, και μας γνωρίζει κι αυτό καλά τόσο που μας έχει κιόλας βαρεθεί. Είναι ίσως το πιό ζωντανό μέρος της πόλης μας με θάμνους, δέντρα, παγκάκια, κόσμο, φωνές, τραγούδια, γέλια και συχνά με τον εκωφαντικό θόρυβο μιάς μηχανής που κάνει βόλτα τον προνομιούχο κάτοχό της. Κάνεις μια βόλτα, δεν βρίσκεις κανένα γνωστό και ξανά το δρόμο προς τα πάνω. Περνάς έξω από ένα στέκι με ηλεκτρονικά. Οι καρέκλες γεμάτες από νέα παιδιά μπροστά στο μηχανήμα που πληρώνεται για να τους σκοτώσει την ώρα. Στα βλέμματά τους διακρίνεις μια αποβλάκωση καθώς προσπαθούν να μη χάσουν το πυραυλάκι και μια αγωνία μήπως δεν φτάσουν τα υπόλοιπα χρήματα για τσιγάρα.

Προσπερνώντας στην γωνία συναντάς μια παλιά συμμαθήτριά, φλυαρείς λίγο και μετά αποφασίζεις να κατεβείς σε μια ντισκοτέκ. Μόλις μπεις το πρώτο που αντιλαμβάνεσαι είναι ότι δεν μπορείς καλά - καλά να προχωρήσεις από τον κόσμο και τη θολούρα του καπνού. Κάθεσαι λίγο στο μπάρ και πίνεις κάτι. Κοιτάς γύρω σου. Πλήθος νέοι καλοντυμένοι μια και πρόκειται για μια πολύ καθώς πρέπει ντισκοτέκ. Κάθονται σε μικρά τραπεζάκια και κρηνίζουν ή πίνουν χωρίς να μιλούν, γιατί δεν τους το επιτρέπει η δυνατή μουσική. Άλλοι χορεύουν. Μια κοπέλλα έχει πιεί και χορεύει παραπατώντας λιγάκι. Ένας άλλος δίπλα χορεύει με δυο ντάμες και συγχρόνως ρίχνει ματιές σε μια που κάθεται απέναντι. Αυτή του χαμογελάει. Κάποιος δένει βαριεστημένα την γραβάτα του και ο τύπος που κάθεται δίπλα σου μουρμουρίζει κάτι σιγά μιλώντας στον εαυτό του. Σηκώνεις αδιάφορα τους ώμους και φεύγεις. Αναπνέεις καθαρό αέρα και τραβάς προς το σπίτι. Έχεις αργήσει. Σκέφτεσαι πως να δικαιολογήσεις την αργοπορία σου. Μια κοπέλα διαλέγει ένα άρλεκιν από ένα περίπτερο και δυο νεαροί της κάνουν ένα άνοστο κοπλιμέντο. Επιταχύνεις το βήμα σου και τελικά φτάνεις. Βάζεις τις φωνές με την παραμικρή παρατήρηση, μουρμουρίζεις πως είσαι κουρασμένη και πέφτεις στο κρεβάτι. Σκέφτεσαι χίλια δυο πράγματα. Πάντα όταν ξαπλώνεις πριν κοιμηθείς σκέφτεσαι. Οι γονείς σου είναι καλοί, ανυπόφορα καλοί κι αυτό σε στεναχωρεί. Σε στεναχωρεί γιατί κάθε βράδυ ονειρεύεσαι μια φυγή για όσο το δυνατόν πιο μακριά ενώ οι καλοί γονείς, οι γεμάτοι κατανόηση θέλουν να μένεις με τόση δύναμη όσο εσύ θέλεις να φύγεις.

Δέν ξέρεις τί να κάνεις όμως η φυγή σου έχει γίνει έμμονη ιδέα. Κάτι σε πνίγει σ' αυτή την πόλη, πιστεύεις πως μόνο έτσι θα βγάλεις τη ζωή σου από τις καθιερωμένες κοινωνικές υποχρεώσεις

και το καλούπι που της έδωσαν. Ξέρεις επίσης ότι δεν είσαι ο μόνος άνθρωπος που το θέλει. Όλοι μας ονειρευόμαστε μια όαση για να αράξουμε την ψυχή μας όμως δεν κάνουμε τίποτε γιατί ο δρόμος της αναζήτησης είναι μεγάλος και η καρδιά τόσο μικρή! Πάλι όμως πού να πας; Μήπως κι εκεί δεν θα βρείς τους ίδιους ανθρώπους, τις ίδιες υποχρεώσεις, τα ίδια καλούπια; Παντού τα ίδια, ο καθένας πουλά το δικό του παραμύθι κι εμείς διαλέγουμε ποιό ταιριάζει με το δικό μας ή πιά είναι βολικότερο και κάνουμε φίλους, συντρόφους, παρέες. Λέμε ότι είμαστε νέοι γεμάτοι δύναμη και ζωντάνια αλλά μόνο μπροστά στον καθρέπτη μιλάμε αληθινά. Εκεί βλέπουμε πόσο γρήγορα κουρασθήκαμε, πόσο μας γέρασαν οι τόσες πρώτες εμπειρίες από τη ζωή και τον κόσμο. Δεν είμαι απαισιόδοξη, ίσα - ίσα πιστεύω ότι είμαστε η γενιά που δεν δέχεται αφέντη και καταπίεση, περιφρονεί τους συμβιβασμούς που έκαναν οι μεγάλοι, είναι η γενιά χωρίς ανθρώπους - θύματα και υποταγμένους. Όμως κάτι χαλά από τα θεμέλια τον αγώνα μας για την κατάκτηση της νέας ζωής και στην προσπάθειά μας να τον κρατήσουμε όρθιο κουρασθήκαμε τόσο πολύ, τόσο γρήγορα. Αυτό το κάτι είναι η δομή της κοινωνίας μας. Όμως κοινωνία είμαστε εμείς οι ίδιοι κι αυτό έγινε ίσως γιατί ξεχάσαμε πως απέναντι από το πάρκο υπήρχε μια βιβλιοθήκη, πιο πέρα ένα θέατρο, μια κινηματογραφική λέσχη και κάποιες εκθέσεις ζωγραφικής. Ίσως γιατί ξεχάσαμε κάποιες διαλέξεις που γίνονται συχνά στο Πανεπιστήμιό μας, ότι εκτός από το Άρλεκιν και τα άλλα περιοδικά της υποκουλτούρας υπάρχουν οι Έλληνες και Ξένοι συγγραφείς και ποιητές που απαρτίζουν την πραγματική κουλτούρα στην τέχνη του σήμερα. Ακόμα ξεχάσαμε πως εκτός από την ΡΟΚ και την DISCO υπάρχουν και οι Έλληνες συνθέτες, το ελληνικό ποιητικό τραγούδι. Δεν σημαίνει αυτό πως πρέπει να πέσουμε στην άλλη άκρη, όμως γιατί να μην κάνουμε ένα συνδιασμό όλων αυτών και να φέρουμε έτσι με ομαλό και ήπιο τρόπο την ποιότητα στη ζωή μας; Να της δώσουμε επιτέλους κάποιο νόημα, ώστε να μην υπάρχουν στιγμές, που να την περιφρονούμε βρίσκοντάς την έντονη ίσως και γελοία. Είμαστε η γενιά που θα φέρει το καλύτερο αύριο, την καλύτερη ζωή. Όμως για να το πετύχουμε αυτό και να μην μείνουμε στην μέση πρέπει κάτι ν' αλλάξει.

Μαρία Β. Παπαδημητρίου

Μαθήτρια

ΣΚΛΟΥΠΙΩΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

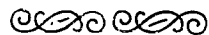
Αμπελοχώρι

Όλο τον κόσμο γύρισα
παντού έχω περπατήσει
σαν του χωριού μου την ομορφιά
δεν έχω συνταντήσει

Στην Ήπειρο απόμερα
βρίκετ' αποκλεισμένο
Αμπελοχώρι μου μικρό
και χιλιοδοξασμένο

Και μένα σαν τα νειάτα μου
μ' αφήσουν και γεράσω
σε σένα χωριουδάκι μου
θα ρθώ να ξαποστάσω

Μήτσος Χρ. Τζουβάρας

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ HAMMOND και LEAKE

ΣΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ

του Λ. Τσάπαλη

Ο Άγγλος N.G.L. HAMMOND επισκέφθηκε την Ήπειρο το 1930, το 1939, κατά τη διάρκεια του πολέμου και το 1953.

Το 1963 συμπλήρωσε το βιβλίο του «Ήπειρος» ένα σπουδαίο σύγγραμμα ιστορικό, αρχαιολογικό που περιγράφει την περιοχή ακόμη από γεωγραφικής και τοπογραφικής πλευράς.

Στο βιβλίο του δεν αναφέρει το Αμπελοχώρι ίσως διότι βρίσκεται απομονωμένο σε τέτοιο σημείο που δεν μπόρεσε να επισκεφθεί. Νομίζω όμως ότι αξίζει τον κόπο να αναφέρουμε την περιήγησή του στην περιοχή των Τζουμέρκων, αυτή που περιλαμβάνει τα χωριά εκείνα που ο ίδιος κατατάσσει στην επαρχία Ιωαννίνων.

Για να επισκεφθεί την περιοχή αυτή πέρασε από το Κουτσελιό και σε μια ώρα έφθασε στο ποτάμι. Από τη γέφυρα που συνάντησε εκεί, την οποία όπως λέγει έφτιαξε γερμανός μηχανικός, έκανε μια ώρα για να φθάσει στο Βασταβέτσι και άλλα τρία τέταρτα της ώρας για να φθάσει στους Χουλιαράδες (160 σίπια) το μεγαλύτερο χωριό της περιοχής αυτής που είναι γνωστό σαν Χουλιανοχώρια και πιάνει τις δυό πλευρές του Αράχθου. Εδώ ίσως εννοεί και το Σκλούπο.

Σημειώσεις:

1. L.G.L. HAMMOND: Άγγλος καθηγητής των Ελληνικών στο Πανεπιστήμιο BTISTOL, τένος διευθυντής του κολλεγίου του CLIFTON και FELLOW και Διευθυντής σπουδών του κολλεγίου του CLARE του CAMDRIDGE.

2. WIL MARTIN LEAKE: Άγγλος στρατιωτικός και αρχαιολόγος (1777 - 1860), περιηγήθηκε πολλές φορές την Ελλάδα κάνοντας τοπογραφικές και αρχαιολογικές έρευνες. Έγραψε πολλά έργα για τις περιοχές της Ελλάδας. Ένα από αυτά και το «Ταξίδι στη Βόρεια Ελλάδα» απ' όπου προέρχεται και ένα απόσπασμα που δημοσιεύουμε:

Μετά μια διαδρομή τριών τετάρτων στα νότια του μονοπατιού προς την Πράμαντα, επισκέφθηκε το Σιρουνό όπου υπάρχει ένα αρχαίο φρούριο με συνολικό γύρο 400 βήματα.

Περιγράφει το φρούριο αυτό, το οποίο κατά τη γνώμη του ήταν

ένα καταφύγιο, ενώ η αρχαία εγκατάσταση ήταν πιο κάτω στην περιοχή Κάμπος. Στην περιοχή αυτή είχαν ανοιχτεί αρχαίοι τάφοι και ακόμη βρέθηκαν νομίσματα και Ελληνικά κεραμικά.

Αναφέρει για μια άλλη θέση που δεν επισκέφθηκε στα βορειο-ανατολικά των χουλιαράδων, στους Αγίους Πάντες, μέσα στην περιφέρεια του χωριού Μιχαλίτσι.

Η εκκλησία αυτή είναι κτισμένη σε αρχαία θεμέλια, που κατά τη γνώμη του είναι τοίχοι αρχαίων σπιτιών μάλλον παρά τείχη οχυρωμένης θέσεως.

Εκτός από αυτή τη διαδρομή, πέρασε πάλι από το χάνι του Κουτσελιού δια μέσου του Ελληνικού (Λουζέτσι).

Ούτε στο Ελληνικό (Λουζέτσι) ούτε στο μοναστήρι της Τσούκας βρήκε αρχαία ερείπια. Κατόπιν ξανανέβηκε στους Χουλιαράδες απ' όπου υπάρχουν δρόμοι που ανέρχονται τον παραπόταμο Καλαρρύτεκο ή Ντουβιάκα μέχρι τα ψηλότερα χωριά. Περιγράφει την Πράμαντα που είχε πληθυσμό 5.000 κατοίκους και σημειώνει ότι οι κάτοικοι ασχολούνται με την κτηνοτροφία και ότι ταξιδεύουν στα Ιωάννινα ή έξω. Παρατήρησε νοτιοδυτικά των Πραμάντων σε μια ψηλή ράχη την Αγία Παναγιά ερείπια οχυρωμένης θέσεως με συνολικό γύρο 600 βματα.

Επισκέφθηκε τους Μελισουργούς και γράφει ότι αναφέρουν για αρχαίους τάφους στην περιοχή Ντοβρό όπου ο ίδιος δεν πήγε. Τα τρία μοναστήρια που επισκέφθηκε στους Μελισουργούς δεν περιείχαν αρχαία ερείπια.

Από κει περνώντας τη Στρογγούλα κατέβηκε στην Άγναντα. Γράφει επίσης για τα χωριά Ματσούκι και Καλαρρύτες, βλάχικα στην ομιλία και φημισμένα για την μεταλλοεπεξεργασία χρυσού, ασημιού, χαλκού, και κασιτέρου. Ακόμη τα αναφέρει ως χωριά με μεγάλη κτηνοτροφία.

Νοτιοδυτικά του χωριού Καλαρρύτες, παρατήρησε σε απόσταση τριών τετάρτων της ώρας, στην κρημνώδη πλευρά μια λαγκαδιάς, μία οχυρωμένη θέση. Εν συνεχεία επισκέφθηκε την Κράψη και ειδικά την Βάξια μια αρχαία εγκατάσταση, όπου κατά καιρούς βρέθηκαν πλήθος αρχαίων αξιόλογων αντικειμένων.

Στο κεφάλαιο επαρχία της Άρτας περιγράφει τι είδε σε άλλα χωριά των Τζουμέρκων ανεβαίνοντας προς τα πάνω από την Καλεντίνη.

Ο LEAKE, εξ άλλου, ο οποίος περιηγήθηκε την Ήπειρο την ε-

εποχή του Αλή Πασά, πρέπει να έχει επισκεφθεί την περιοχή. Από το βιβλίο του «Ταξείδια στη βόρεια Ελλάδα», του οποίου βρήκα μόνο τον 1ο τόμο, περιγράφει μια επίσκεψή του από τα Ιωάννινα στους Καλαρρύτες και Συρράκο. Η επίσκεψη αυτή έγινε από το Δρίσκο και κατά τη διαδρομή εμφανίστηκε μπροστά του στα νότια η οροσειρά των Τζουμέρκων. Μεταφράζω ότι ακριβώς περιγράφει ο LEAKE στο βιβλίο του.

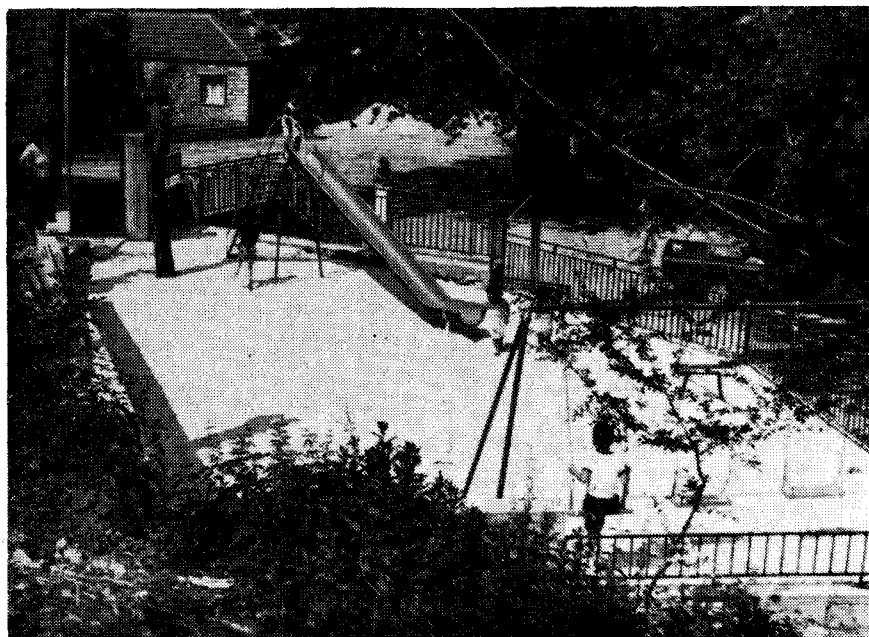
«Ο τεράστιος όγκος των Τζουμέρκων εμφανίζεται τώρα μπροστά μας προς τα νότια και το άνοιγμα μεταξύ των Τζουμέρκων και της παραλλήλου οροσειράς του Ξεροβουνίου μας δίνει μια υπέροχη θέα του κόλπου της Άρτας με τις ακτές του και τα βουνά του Ξηρομέρου πιο πέρα. Στο κοντινότερο μέρος των Τζουμέρκων φαίνεται το χωριό Πράμαντα, και μια καλλιεργημένη έκταση εκτεινομένη βόρεια προς ένα μεγάλο παραπόταμο διέρχεται μέσα από ένα στενό φαράγγι ανάμεσα σε δυο πολύ ψηλά κρημνώδη υψώματα. Αυτός ο κλάδος του ποταμού σχηματίζεται από τρεις παραποτάμους, ένα που ρέει από το Ματσούκι, τον μεσαίο από τη Βίλιτζα και τον τρίτο και μεγαλύτερο από τους Καλαρρύτες και το Συρράκο, και συνεχίζει την αφηγησή του καθώς πλησιάζει στα χωριά Καλαρρύτες και Συρράκο.

Ο HAMMOND δεν πέρασε από το Αμπελοχώρι όπου φαίνεται στο βιβλίο του. Για τον LEAKE από παρατηρήσεις που υπάρχουν στο βιβλίο του HAMMOND φαίνεται ότι πέρασε από τα Τζουμέρκα. Στον 1ο τόμο του βιβλίου του «Ταξείδια στη Βόρεια Ελλάδα» δεν βρήκε μια τέτοια περιήγηση. Ίσως υπάρχει στους άλλους τόμους και θα ήταν αξιόλογο να δούμε τι συνάντησε στην περιοχή, ποιά χωριά, τι τοποθεσίες, καθόσον μάλιστα οι περιηγήσεις αυτές έγιναν γύρω στο 1.805.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) «ΗΠΕΙΡΟΣ» L. G. L. HAMMOND
- 2) «ΤΑΞΕΙΔΙΑ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ» W. M. LEAKE

Η παιδική χαρά του χωριού μας, προσφορά στην κοινότητα από το παράρτημα Αθηνών του Συλλόγου μας.

— ★ —

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Στις 26 του Φλεβάρη, μέρα Σάββατο στην αίθουσα του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Ιωαννίνων, θα γίνει η Ετήσια Γενική Συνέλευση του Συλλόγου.

Θέματα της Γεν. Συνέλευσης είναι:

Έγκριση απολογισμού - ισολογισμού έτους 1982, προϋπολογισμός 1983, συζήτηση πάνω σε διάφορα θέματα του Συλλόγου.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει απαρτία η Συνέλευση θα γίνει το επόμενο Σάββατο 5 Μάρτη 1983.

ΤΑ ΞΟΡΚΙΑ

Δ. ΤΟΛΗΣ

Στα παλιά τα χρόνια, οι επιστήμονες γιατροί ήταν λίγοι.

Όλοι, τα ιατρεία τους τα είχαν στις πόλεις και στα Κεφαλοχώρια.

Για τα μικρά χωριά τότε, από την ανέχεια και από την έλλειψη συγκοινωνίας, η θεραπεία ενός αρρώστου ήταν προβληματική και δύσκολη. Χρειαζόταν πολλά χρήματα τα οποία οι πολλοί δεν τα διέθεταν . . .

Αν κάποιος καλούσε το γιατρό στο χωριό, για μια μόνο επίσκεψη, γιατί για δεύτερη δε γινόταν λόγος, θα πλήρωνε:

Τον άνθρωπο, να πάει με το μουλάρι του, το μόνο μεταφορικό μέσο, να τον φέρει και να τον Ξαναπάει, την επίσκεψη, η οποία λόγου της απόστασης και της πολύκοπης απασχόλησης του γιατρού ήταν βαριά και τα φάρμακα χωριστά.

Για τη μεταφορά του αρρώστου στην έδρα του γιατρού, δε γινόταν σκέψη, γιατί συνήθως όταν ζητούσαν γιατρό, ήταν άσχημα και σίγουρα θα χειρότερευε από την ταλαιπωρία και την εξάντληση, οπότε υπήρχε φόβος να πεθάνει στο δρόμο.

Έτσι ο αρρώστος ήταν σχεδόν καταδικασμένος!!!

Οι μόνοι που πάλευαν για τη σωτηρία του, ήταν ο οργανισμός, τα γιατροσόφια του κομπογιανίτη γιατρού, που γύριζε, απρόσκλητος δεκαρολογώντας τα χωριά και τα Ξόρκια, δηλ. οι μαγικές πράξεις για τη θεραπεία της αρρώστιας.

Τα Ξόρκια συνήθως, τα έκαναν οι Ξορκίστρες και οι Ξορκιστές, με μεγάλη μυστικότητα, ψιθυριστά, μπροστά στα εικονίσματα του σπιτιού, κάτω από το φως του καντηλιού και μέσα σε μυρομένους κωνάρους του λιβανιού.

Οι Ξορκίστρες ήταν συμπαθητικές γριούλες με λευκά μαλλιά και ζαρωμένα πρόσωπα, σαν οι ιέρειες της πανάρχαιας θρησκείας και οι τελευταίοι θεματοφύλακες ενός μεγάλου μυστικού.

Όσο και αν τις παρακαλούσες και όσες υποσχέσεις και όρκους αν έδινες, ότι δε θα φανερώσεις τίποτα, ήταν αδύνατο να σου πουν κάτι από τα Ξόρκια τους . . .

Αρνούνταν με πείσμα ν' ανοίξουν το στόμα τους!!!

Όταν τις ρωτούσες για τα διάφορα λαογραφικά στοιχεία, εύκολα και με μεγάλη προθυμία σου έλεγαν τραγούδια, παραμύθια, πα-

ροιμίες και άλλες παραδόσεις. Μόλις όμως έκανες να ρωτήσεις για τα Ξόρκια, βουβαίνονταν ή άλλαζαν κουβέντα.

Πίστευαν πως, όταν οι μαγικές θεραπευτικές συνταγές τους γίνονταν γνωστές, έχαναν τη θεραπευτική τους ικανότητα, καθώς επίσης αν δεχόταν αμοιβή απ' εκείνους που ζητούσαν τη βοήθειά τους, έστω και μια δεκάρα, το Ξόρκι δε θα έπιανε και ο άρρωστος δε θα γινόταν καλά.

Μόνο όταν πλησίαζε η ώρα του θανάτου, οι Ξορκίστρες φάνερωναν τα μυστικά του Ξορκιού, σ' ένα από τα παιδιά τους, αφού πρώτα θα ορκίζονταν πως θα το κρατήσουν μυστικό, όπως κι αυτές είχαν ορκιστεί στους προγόνους τους.

Τα Ξόρκια και οι μαγείες ήταν αποτέλεσμα της αμάθειας.

Αυτή τη θλιβερή κατάσταση εκμεταλλεύονταν διάφοροι πανέ- Ξυπνοι κατεργαρέοι και όπως αναφέρω και πιο κάτω πλούτιζαν σε βάρος του κοσμάκη.

Συγκέντρωσα όσα μπορούσα από το χωριό μας. Αξίζει τον κόπο να μάθουν οι νεώτεροι; Ίσως βοηθήσει ένα ερευνητή γιατί εμπριέχουν μια τελετουργικότητα, πέρα από τη γραφικότητα. Τέλος νομίζω όσα αναφέρω εμπλουτίζουν και την Ελληνική λαογραφία.

Τούτο ήθελα να τονίσω. Οι Ξορκίστρες του χωριού μας δεν χρηματίζονταν, όπως άλλες σ' άλλα χωριά. Αυτό που έκαναν το πίστευαν. Όλα αυτά αναμφίβολα είναι απομεινάρια του μεσαιώνα, του σκοταδισμού. Απόδιναν τις αρρώστιες στα κακά πνεύματα, τα δαιμόνια. Και το έργο της Ξορκίστρας ή του Ξορκιστή ήταν να διώξει τα κακά πνεύματα.

Όπως αντιλαμβάνεται ο αναγνώστης οι ρίζες πάνε πολύ μακριά. Χάνονται μέσα στους αιώνες. (πνευματισμός).

Στη συνέχεια αναφέρω διάφορες αρρώστιες και τη θεραπεία τους. Και όλα αυτά όπως τα άκουσα και τα θυμάμαι από το χωριό μας.

Α Ε Ρ Ι Κ Ο

Αερικό ή δαιμονικό λένε την ψυχική αρρώστεια, η οποία παρουσιάζεται Ξαφνικά σ' έναν γερό άνθρωπο.

Τότε για να γιατρευτείς, πρέπει να τον διαβάσουν εφτά παπάδες. Να διαβάσουν το «εφταπάπαδο», όπως λέει ο λαός μας.

Λ Ε Ι Χ Η Ν Ε Σ

Οι λειχήνες είναι μια δερματική πάθηση. Για να θεραπευτούν, πριν δύσει ο ήλιος, τις τρίβουν με ζεστή στάχτη από το τζάκι λέγοντας: «΄Αει λειχήνα μου στο βράχο, μη σε κάψω, σε χαλάσω».

Κ Α Υ Τ Ρ Α

Η καύτρα βγαίνει συνήθως στα στόματα των μικρών παιδιών σαν μικρές φρουσκάλες.

Για να περάσει αλείφουν το στόμα των παιδιών, τρία πρωινά με μια αλοιφή που φτιάχνουν με βατόμουρα, μέλι και λάδι.

ΣΚΛΟΥΠΙΩΤΙΚΑ

1. Κάποτε ο Μήτσο - Τζουβάρας είχε, σαν επιστάτης, την επίβλεψη κάποιου δρόμου, στην Άρτα. Στο δρόμο εργάζονταν πολλοί Σκλουπιώτες, ανάμεσά τους και ο συγχωρημένος Νίκος Καλατζής, ο γαμπρός του.

Κάθε πρωί ο Μήτσο - Τζουβάρας επιθεωρούσε το έργο και περνώοντας έλεγε στους εργάτες:

— Πολλά χαίρεστε!

Όταν έφτανε στο γαμπρό του Νίκο Καλατζή έλεγε:

— Πολλά χέζεστε!

Πανέξυπνος όμως και ο συγχωρεμένος του απαντούσε αμέσως:

— Πολλά τρώτε!

Και ο Μήτσο - Τζουβάρας έμενε άλαλος.

2. Η Γιαν - Πανάϊνα περνούσε μπροστά από το μαγαζί τραβώντας ένα άσπρο βόϊδι. Ο Μήτρο - Χτσαντώνης (Χρ. Αντωνίου), μεγάλο πειραχτήρι, τη ρωτά:

— Πού τώχεις το μαύρο Γιαίνα; (εννοούσε το βόϊδι).

Έξυπνη και κείνη του απάντησε αμέσως:

— Εκεί που τώχει και η Ανέτα η δική σου.

Απ' ότι μας γράφουν

ΣΚΛΟΥΠΙΩΤΙΚΑ ΝΙΑΤΑ

Εσείς που τόσα χρόνια αντρείευθήκατε μέσα στον αγώνα της Ζωής, και που φέρατε το χωριό μας πρώτο στην περιοχή των Τζουμέρκων στην καλλιέργεια στη μόρφωση και στα γράμματα, εσάς χρυσά μας νιάτα σας καμαρώνουμε και στο καινούργιο σας ξεκίνημα. Στην ποίηση με τον υπέροχο ύμνο στη Νιότη της Βαγγελιώς Τζουβάρα και με το ανεπανάληπτο, οι γιαγιάδες μας της Αφροδίτης Νότη στο περιοδικό μας τον Καθρέπτη.

Νιάτα του Σκλούπου, όλοι μαζί εσείς οι νέοι αδελφωμένοι, αρπάξτε τον καθρέπτη στα χέρια σας, και κάντε τον δικό σας, δώστε του τη χρυσή της νιότης πανοπλία και φέρτε τον πρώτον στο είδος του. Εμπρός λοιπόν νιάτα του χωριού πρώτοι εσείς, και εμείς οι μεγαλύτεροι άλλοι με τη θύμηση και άλλοι με τα γράμματα θα είμαστε κοντά σας.

Και ας κάνω την αρχή με τη θύμηση πάνω στο αριστούργημα της Αφ. Νότη και ιδιαίτερα στον τρόπο της παντριάς. Ας θυμηθώ λοιπόν έναν αρραβώνα στο χωριό.

Θα πρέπει να ήταν στα 1930 περίπου όταν στο χωριό μετά από προξενιό βέβαια αρραβωνιαζόταν ο Γιώργος της Νάκαινας Αλεξίου με την Ρήνα της Κούλας του Κόκκινου, (η Γιώργαινα της Νάκαινας όπως τη λέμε σήμερα). Σαν καλεσμένοι οι γονείς μου λόγω συγγένιας με πήρανε και μένα στους αρραβώνες και ασφαλώς περίμενα να δω τη νύφη και το γαμπρό. Αμ δέ, ο γαμπρός ήταν εκεί αλλά όταν ο παπάς πήρε τα δαχτυλίδια, το ένα το φόρεσε στο χέρι του γαμπρού και το άλλο στο χέρι του Κώστα Παπαχρήστου, του δάσκαλου που ήταν θεός της νύφης.

Και ακούστε τώρα το διάλογο της Κούλας - που ήταν πρώτοξεδέρφια με τον πατέρα μου - με τη μάνια μου.

- Μουρ' Κούλα γιατί δεν ήρθε η Ρήνα γιαμ' ;
- Για μουρ' Γιώργαινα εκεία τα έρμα τα πράματα τι να τα κάναν. Έπεσι και λύκος στ' μπολτσά.
- Και δε μόλεγες μένα γιαμ' να πάω και νάρθ' η κουπέλλα απάν.
- Δεν μπράζ μουρ' Γιώργαινα είναι ου μάρπατσ' ου Κώστας ιδώ. Είν του ίδιου μας τούειπε κι ου παπάς.

Και για να συμπληρώσω τη θύμησή μου με τα δαχτυλίδια σας λέω ότι εκείνη τη μέρα έγινε τρικουόβερτο γλέντι. Και όταν ο Κώστας - Παπα-χρήστου παρακληθήκε να πει ένα τραγούδι είπε το τραγούδι που για πρώτη φορά ακουγόταν στο χωριό.

«Εψές, προψές απέρασα
μικρή Σταυραδερφούλα μου
από τη γειτονιά σου . . . »

Χρήστος Γιώργου Σπύρου

ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΣΚΛΟΥΠΙΩΤΙΚΑ

Εκείνη - γριούλα πια - προχωρά σχετικά γρήγορα παρ' ότι φέρνει στην πλάτη της αρκετά βασανισμένα χρόνια. Εκείνος νιότερος απ' αυτή μα με την κούραση της ζωής, χαραγμένη βαθιά στο μέτωπό του, δουλεύει χωρίς να σηκώνει κεφάλι. Μόλις τον βλέπει τον καλημερίζει.

- Καλ' μέρα. Τι φκιάνς;
  - Τι να φκιάσου, ας ειπούμι καλά.
  - Τσαπίεις, αλωνάς κι τ' Κυριακή;
  - Για π' τρώου κι τ' Κυριακή;
- Σκλουπιώτικο χιούμορ.

Γ. Ν.

Η δαιμόνια τηλεόραση έχει εισβάλλει σ' όλα σχεδόν τα σπίτια του χωριού μας. Κι οι γριούλες μας που δεν έχουν πώς να περάσουν την ώρα τους παρακολουθούν τα προγράμματα ανελλιπώς. Από σήριαλ μέχρι μουσικά σώου και ειδήσεις και την επόμενη μέρα τα συζητάνε μεταξύ τους.

— Τουείδες; Εικείν' η Ζουρλή η Φιουρούλα άφκι τουν άντρα τσ' κ' έφκι

— Έφκι; Πάει Ζουρλάθκι ου κόσμος. Ιγώ τούχα στ' άλλου. Είχι κάτ' αλλνούς μι κάτ' γιαλιστρά π' κνούνταν όλ νώρα. Ε τσέρχεται Ζαλάδα τάχα;

Σκλουπιώτικός διάλογος

Γ. Ν.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Μεγάλη επιτυχία σημείωσε, όπως κάθε χρόνο άλλωστε, η ετήσια γιορτή και το κόψιμο της πίτας του Συλλόγου του χωριού μας.

Μέσα σε εγκάρδια και ζεστή ατμόσφαιρα στο κέντρο «Λιθαρίτσια» το Σάββατο βράδυ στις 8 Γενάρη, όλοι σχεδόν οι χωριανοί ηλικιωμένοι και νέοι συνδιασκέδασαν με τη θαυμάσια ορχήστρα του κέντρου.

Το χορευτικό εξάλλου συγκρότημα του Συλλόγου, που το απαρτίζουν αγόρια και κορίτσια από το χωριό μας, κατέπληξε και συγκίνησε τους παρευρισκόμενους χωριανούς με τους παραδοσιακούς χορούς, που χόρεψε.

Τους φίλους, χωριανούς και τα μέλη του Συλλόγου χαιρέτισε ο Πρόεδρος του Συλλόγου σε σύντομο λόγο του και τόνισε:

«Το 1983 θα είναι χρονιά συνεχών προσπαθειών και επιδιώξεων του Διοικητικού Συμβουλίου, με σκοπό το μέγαλωμα και τη διεύρυνση των ερισμάτων του Συλλόγου μας.

Η αισιοδοξία μας αυτή πρωταρχικά θα στηριχθεί στο περιοδικό μας, στην κοινή δράση «ΣΥΛΛΟΓΟΣ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ» και στις αστείρευτες δυνάμεις των μελών μας.

Πάνω απ' όλα όμως το βάρος θα δοθεί ολόπλευρα στη διάνοιξη του δρόμου Φορτώσι - Πολιτσά, που θα συνδέσει το χωριό μας με τα Γιάννινα μόνο με 37 χιλιόμετρα.

Την προσπάθεια αυτή, η Νομαρχία και οι Υπηρεσίες την ενθαρρύνουν σοβαρά και ελπίζουμε σύντομα να φέρουμε σε πέρας το έργο αυτό, που είναι καθοριστικής σημασίας για τη ζωή του χωριού μας».

Τελειώνοντας το λόγο του ο Πρόεδρος του Συλλόγου ευχήθηκε από μέρος του Διοικητικού Συμβουλίου, σε κάθε Αμπελοχωρίτικο

σπίτι να κυριαρχήσει το ανθρώπινο μήνυμα της αγάπης, το πατροπαράδοτο αίσθημα της ελπίδας.

Τη γιορτή του Συλλόγου τίμησε με την παρουσία του ο Δ)ντής Τεχνικών Υπηρεσιών Νομαρχίας Γιαννίνων κ. Ρίζος.

Τυχερή της βραδυάς η Αντιγόνη της Αγλαΐας Γέροντα που βρήκε το φλουρί, που αντιστοιχούσε με 1.000 δραχμές. Επίσης ο πρώτος λαχνός των δώρων που κλήρωσε ο Σύλλογος έπεσε στον τυχερό Δυσσέα Δημητρίου. Εξάλλου, κατά τη διάρκεια της γιορτής, έγινε και η βράβευση, από το κληροδότημα Τόλη, των μαθητών που πέτυχαν στις Σχολές ή γράφηκαν στα Λύκεια.

Στη γιορτή βραβεύτηκαν οι παρακάτω:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

- 1) Χρυσούλα Χαρ. Τόλη (Ιατρική Θεσ) νίκη
- 2) Σπύρος Κων. Βλάχας (Τοπογράφων Μηχανικών Θεσ) νίκης
- 3) Ευαγγελία Απ. Σιώτου (Νομική Αθηνών)
- 4) Ελένη Κων. Σιώτου (Κτηνιατρική Θεσ) νίκης
- 5) Μιχάλης Ηλ. Καραμάνης (Ακαδημία Ιωαννίνων)
- 6) Ελένη Βασ. Πάνου (ΚΑΤΤΕ Πατρών)
- 7) Μαρία Ιωαν. Νικολάου (ΚΑΤΕΕ Πατρών)
- 8) Αμαλία Βασ. Πραμανιώτη (ΚΑΤΕΕ Πατρών)
- 9) Ευανθία Βασ. Κύρκου (ΚΑΤΕΕ Πατρών)

Όλοι οι ανωτέρω βραβεύτηκαν με 10.000 δραχμές ο καθένας

Λ Υ Κ Ε Ι Α

- 1) Απόστολος Παντ. Μπαλωμένος
- 2) Αικατερίνη Κων. Σπύρου
- 3) Χρίστος Αθαν. Νίκου
- 4) Δημήτριος Γεωργ. Χουλιάρας
- 5) Ελένη Κων. Τριάντου
- 6) Κων) νος Ελ. Έξαρχος
- 7) Πολυξένη Αλκ. Έξαρχου
- 8) Σωτήριος Ιωαν. Κίτσος
- 9) Γιώργος Κων. Βλάχας

Όλοι οι ανωτέρω βραβεύτηκαν με 5.000 δραχμές ο καθένας.

— ★ —

Πληροφορούμε τους Απανταχού Αμπελοχωρίτες ότι η MOMA ανέλαβε να συνεχίσει τη διάνοιξη του δρόμου Φορτώσι - Πολισιά.

Η πίστωση ανέρχεται στα 4.000.000 δραχμές και είναι βέβαιο ότι σύντομα θα πάμε με το αυτοκίνητό μας να πιούμε νερό από τα αναβρυστικά της Πολισιάς.

Τέλος για την αντιμετώπιση διαφόρων μικροεξόδων του εργατοτεχνικού προσωπικού της MOMA (βενζίνη - μεταφορά προσωπικού στα Γιάννινα κλπ) ο Σύλλογος θα προβεί σύντομα σε προαιρετικό έρανο από τα μέλη του που και αυτή τη φορά θα δείξουν ότι οι Αμπελοχωρίτες είναι ικανοί για όλα.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΧΩΡΙΑΝΩΝ ΜΑΣ

Πληροφορούμε όλους τους χωριανούς μας πως ξεκίνησε μια προσπάθεια για την εκτύπωση κάποιου έντυπου που θα περιλαμβάνει αναλυτικά όλους τους χωριανούς μας με πλήρη στοιχεία των ιδίων και των οικογενειών των.

Εμπνευστής αυτής την ιδέας είναι ο Χρήστος Δημοσθ Αλεξίου ο οποίος και αναλαμβάνει όλα τα έξοδα αυτής της έκδοσης και η οποία θα σταλεί σ' όλους τους χωριανούς δωρεάν.

Το έντυπο αυτό γίνεται με τη σκέψη πως, καταγράφοντας μέσα εκεί όλο το Αμπελοχωρίτικο δυναμικό με πλήρη στοιχεία και κύρια, Διεύθυνση, επάγγελμα, σύνθεση οικογένειας κλπ, θα βοηθήσει στην καλύτερη επικοινωνία μαζί μας όπως επίσης στην αλληλεγγύη μεταξύ μας σε πολλά θέματα.

Την υλοποίηση αυτής της απόφασης ανέλαβαν για μεν την Αθήνα και τους διασπαρμένους οι Μήτσος Νοῦτσος και Χρήστος Αλεξίου, για τα Γιάννινα και γενικά την Ήπειρο η Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού. Όπως όμως είναι φυσικό για να πετύχει η προσπάθεια αυτή και να βγει μια ολοκληρωμένη δουλειά θα πρέπει να βοηθήσουν όλοι, αντιλαμβανόμενοι τη χρησιμότητα αυτού του εντύπου. Η βοήθεια βασικά συνίσταται στην πρόθυμη παροχή των απαραίτητων στοιχείων που θα ζητηθούν. Ήδη κυκλοφορεί ένα έντυπο ερωτηματολόγιο το οποίο θα πρέπει να συμπληρωθεί και να δοθεί στη Συντακτική Επιτροπή έγκαιρα. Πιθανολογείται πως η παραπάνω έκδοση θα είναι έτοιμη μέσα στο 1983. Αυτό βέβαια θα εξαρτηθεί απ' την προθυμία όλων μας σ' αυτή την προσπάθεια.

Σαν τελευταία διευκρίνηση σας γνωρίζουμε πως θα μεριμνήσουμε το έντυπο αυτό να γίνει κατά τέτοιο τρόπο που σε ανάλογα χρονικά διαστήματα να γίνεται ανανέωση με την προσαφαίρεση σελίδων, έτσι ώστε όσο είναι δυνατόν τα στοιχεία που μεταβάλλονται να αντικαθίστανται με τα νεώτερα.

*
**

*
**

ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΣ ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Αξίζει να επαινεθεί ο πολύ επιμελημένος τρόπος διεξαγωγής της λαχειοφόρου αγοράς που έγινε κατά το κόψιμο της πίτας το βράδυ της 30) 1) 83, που διοργάνωσε το παράρτημα Αθηνών του Συλλόγου μας σε κέντρο της Αθήνας.

Και λέμε επιμελημένος γιατί εκτός από το ότι διασφαλίζει πραγματικά και στο ακέραιο την ομαλή διεξαγωγή της, το κυριώτερο η όλη διαδικασία δεν απορροφά ούτε ελάχιστο από τον πολύτιμο χρόνο, γιατί διεξάγεται κατά τη διάρκεια του γλεντιού.

Δείγμα αυτής της πρακτικής, μπορούμε να αναφέρουμε το δακτυλογραφημένο έντυπο που δίνει αναλυτικά πληροφορίες για τον τρόπο διεξαγωγής της λαχειοφόρου αγοράς, καθώς και τις δυο δακτυλογραφημένες καταστάσεις που περιέχουν, η μία κατάσταση των δώρων και η άλλη που μοιράζεται στα τραπεζία μόλις πουληθούν οι λαχνοί (είναι σε σφραγισμένους φακέλλους), που περιέχει τα δώρα και δίπλα από κάθε δώρο τον αριθμό που κερδίζει. Τα δώρα έχουν πάνω τους αυτοκόλλητο με τον αριθμό τους, που αντιστοιχεί στον αριθμό που έχει η τελευταία κατάσταση που αναφέραμε, για κάθε δώρο ξεχωριστά.

Εντύπωση επίσης προκάλεσε ο μεγάλος αριθμός των δώρων που μπήκαν στην κλήρωση. Και το κυριώτερο πως τα περισσότερα δώρα ήταν από προσφορές. Που σημαίνει, πως έγινε από κάποιους χωριανούς μας μεγάλη προσπάθεια, και για την οικονομική επιτυχία της γιορτής. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι από τα 70 δώρα, τα 23 αγοράστηκαν από το παράρτημα Αθηνών του Συλλόγου μας (αξία Δρχ. 19.500), και τα υπόλοιπα 47 ήταν προσφορές διαφόρων χωριανών μας και μη. Εκτυπώθηκαν 1000 λαχνοί των 100 δρχ. και πουλήθηκαν όλοι.

Κ. Σ.

*
**

*
**

ειδησεις

επικαιροτητες

Ιδιαίτερα εντυπωσιακή ήταν η εμφάνιση του χορευτικού μας ομίλου στην εκδήλωση του συλλόγου μας για το κόψιμο της Πρωτοχρονιάτικης πίτας. Συμμετείχαν δεκαέξι άτομα μαζί με τον δάσκαλο Βαγγέλη Γούσια, και χόρεψαν με πολύ άνεση πια αρκετούς παραδοσιακούς χορούς. Όταν η εμφάνισή τους τελείωσε όλοι χειροκροτούσαν συγκινημένοι.

Ο χορευτικός μας όμιλος συμμετείχε επίσης και στο κόψιμο της πίτας των Αθηναίων στις 30 Γενάρη. Η εμφάνισή του εκεί για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, ήταν πολύ όμορφη και συγκίνησε τους παραβρισκομένους.

Τον χορευτικό όμιλο συνόδευσαν εκ μέρους του Δ.Σ. ο πρόεδρος Γιάννης Σπύρου και ο Μήτσος Βασιλείου. Τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής του χορευτικού στην Αθήνα καλύφθηκαν και πάλι από τον συχωριανό μας Τάκη Δημ. Αλεξίου.

Γ. Ν.

—★—

Οι Σκλουπιώτες αποδειχνουν σε κάθε εκδήλωσή τους ότι είναι καλοί χορευτές, όχι μόνο στα δημοτικά τραγούδια, αλλά και στα λαϊκά, ντίσκο, βάλς κλπ. Μάλιστα φέτος είχαμε σημαντικές αλλαγές. Στα ντίσκο εθεάθησαν άνθρωποι άνω των δευτέρων. . . άντα να χορεύουν μετά μανίας. Ιδρώτας . . . και κοντανάσα μα ο χορός χορός. Την επόμενη μπορεί να μην μπορούσαν να σταθούν στα πόδια τους μα εκεί το έλεγε η καρδιά τους.

Γ. Ν.

